

והנה מלינו שינוי אלל בעל ההגדה, דלפעמים הוא
אומר 'מלמד', כמו דאיתא, 'ויגר שם, מלמד
שלא ירד יעקב אזינו להשתקע במלרים אלא לגור
שם', אף שהוא מציא אח"כ פסוק על כך, 'שנאמר
ויאמרו אל פרעה לגור בארץ מצרים, וכן 'ויהי שם
לגוי מלמד שהיו ישראל מלוינים שם'. ולפעמים בעל
ההגדה אומר 'כמו שנאמר', כמו 'צמתי מעט כמו
שנאמר בשבעים נפש', וכן הרבה, ול"צ.

ונראה לבאר, דמלמד היינו שמוכח מתוכו של
הפסוק את הענין הנלמד, כמו ויגר שם,

מלמד שלא ירד יעקב חזינו להשתקע במלרים אלא
לגור שם, דעלם המלה ויגר מלמד ומוכח מתוכו
שכוונתו של יעקב לא היתה להשתקע במלרים, וכן
ויהי שם לגוי מלמד שהיו ישראל מלוינים שם, דעלם
זה שהיה להם שם אומה מלמד שהיה זהם כל
הקממנים של אומה מסוימת לעלמה, שלא שינו את
שםם ולבושם ולשונם.

אולם כשאומר בעל ההגדה כמו שנאמר היינו
שאין הכמו שנאמר מפורש בגוף הפסוק,
אלא אדרבה לריך פסוק אחר שיגלה את הפירוש
בתיבה האמורה בפ' ארמי אובד חזי, בבחינת בא
זה ולימד על זה, וכמו בהנ"ל 'צמתי מעט כמו
שנאמר בשבעים נפש ירדו אבותינו מלרימה',
דהפסוק שכתוב בו צמתי מעט, אינו מגלה כמה
היו היורדים למלרים ושהיו שבעים נפש, אבל בא
זה הפסוק של שבעים נפש ולימד דצמתי מעט
היינו שבעים נפש, וכן מה שאומר בעל ההגדה,
זיענונו כמו שנאמר וישימו עליו שרי מקיס למען
ענותו בסבלותם, היינו כי בפסוק ויענונו לא
מפורש מה היה העינוי, עד שלומדים מהפסוק
השני של למען ענותו בסבלותם, שזה היה עינוי
לשם עינוי ולא לשם שום תועלת אחרת, אלא
כפשוטו למען ענותו בסבלותם.